

По крихті збирали дані про свого дідуся, щоб повернути йому добре ім'я

ЗНОВУ весна щедро вкриває землю травами та квітами. За Великоднем ми зустрічали 9 Травня – день, коли згадують тих, хто не повернувся з тієї страшної війни, помер від ран уже в мирний час, хто відбудував нашу країну, працював чесно і самовіддано. Мало залишилося ветеранів Другої світової – такий закон життя.

ЧОЛОВІКИ старшого покоління мого роду теж вписали свою сторінку в історію Другої світової війни. Воювало п'ятеро, додому повернулися троє.

Про одного з них я й хочу розповісти. Це мій дідусь по материнській лінії Іван Михайлович Титар. Він працював конюхом у військкоматі. Евакуюватися не встиг, залишився у селі. У нього було дві доньки – Лідія і Людмила. Моя бабуся, його дружина, – із розкуркуленої сім'ї. Коли Козельщина була окупована, йому запропонували роботу конюха у комендатурі. Він повідомляв партизанам про всі поїздки коменданта. Коли німці відступали, вся сім'я переходувалась, щоб не змусили відходити з ними.

Про це я знала з розповідей бабусі. Ці спогади були для неї дуже болючі. Востаннє вона бачила діда, коли хо-

дила до нього у Кременчук, була присутня при обстрілі, бачила червоний від крові Дніпро.

Довгий час діда вважали зрадником, а тому його дружина жодних виплат чи допомоги на дітей не отримувала. Лише плакала, коли сусіди-фронттовики паплюжили його ім'я. Як та журавка з пісні, вона виростила дочок, виховала їх порядними людьми.

На День Перемоги вона мріяла, щоб його ім'я було записано до Книги Пам'яті, бажала дізнатися, де його могила.

Я навчалася у 7 класі, коли у мене виникла ідея написати «червоним слідопитам» (була тоді така форма роботи з піонерами) із Ленінграда, бо у похоронці було вказано, що загинув на Ленінградському напрямку. Про цей лист удома не знав ніхто. Та й написала я його фактично в нікуди: ні вулиці, ні конкретної адреси я не знала.

Лист блукав десь півроку. І, на щастя, потрапив до чудової людини – фронтової медсестри, яка очолювала клуб «Пошук».

Вона порадила звернутися до обласного військкомату у Пскові. Звідти ми отримали відповідь на наше запитання: село Стремутка, за 15 км від

Пскова. Влітку вирішили побувати там. Мене вразили сосни, що росли навколо братської могили, у якій сплять вічним сном більше 3000 бійців. Ми привезли звідти підтвердження про місце поховання дідуся. Його брат, Павло Михайлович Титар, домігся-таки запису у Книзі Пам'яті. «Сапер Титар І.М. загинув смертю хоробрих 30 травня 1944 року під час розмінування», – про це ми дізналися з Інтернету.

У сімейному архіві є листи дідуся, які ми кожного року перечитуємо 9 травня. На жаль, не маємо його фото. Можливо, відгукнуться його родичі, які мають фото і поділяться з нами.

Я б дуже хотіла більше дізнатися про життя дідуся. Є у мене заповітна мрія – поїхати зі своєю донькою та онуками до села Стремутка, простелити вишитого рушника, покласти на нього коровай і тихо-тихо заспівати душевну українську пісню.

Не для війни матері народжують дітей... Хочу побажати здоров'я ветеранам, солдатським вдовам і дітям війни. Низько вклоняємось воїнам, які зараз захищають нашу землю на сході України.

Всім-всім чистого мирного неба.
Ірина ЛЕСИЧ
с.мт Козельщина.

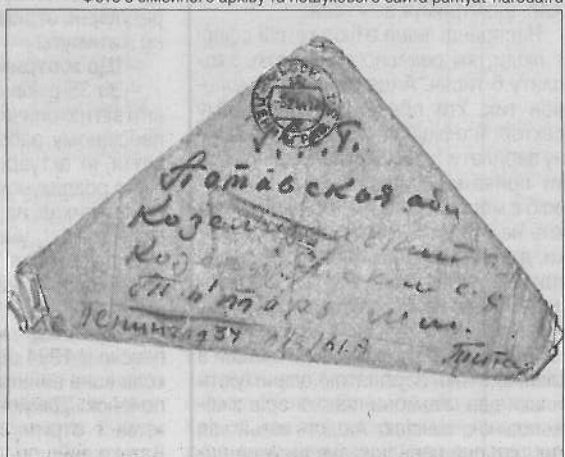
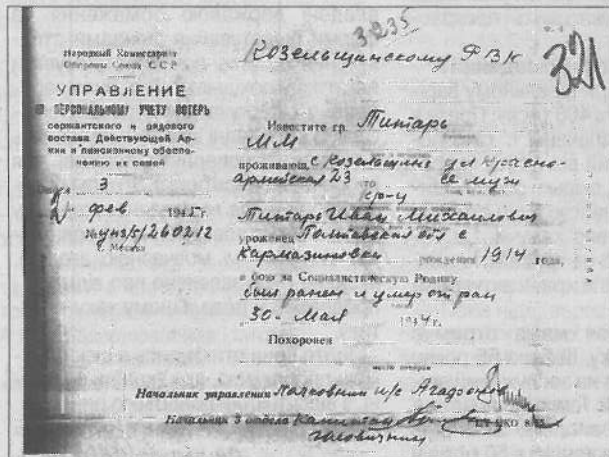

Фото з сімейного архіву та пошукового сайта pamyat-naroda.ru